

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 21/18011-30
Saksbehandler Steinar Sørheim

Utvalg	Møtedato
Fylkestinget	20.10.2026

Innspill til samferdselskomiteen sitt representantforslag om å redusere bompengebelastningen på E39 Mandal-Kristiansand

Fylkesordførers forslag til vedtak

1. Fylkestinget støtter representantforslaget gjengitt i saken, med forutsetning om at staten finansierer hele inntektsbortfallet som påføres bompengeprojektet.
2. Fylkestinget anmoder om at staten tar ansvar for hele garantiansvaret for bompengeselskapets gjeld.

Vedlegg

https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Saker/Sak/?p=200421&fbclid=IwY2xjawVCe9tleHRuA2FlbQlxMABwZG9mBWJyaWQRMWNFOG1BNzZKMUVaN3E3Rk5zcnRjBmFwcF9pZBAyMjlwMzcxNzg4MjAwODkyAAEeh7hIkRxEVjQ0D5jZv7ZnSeOrS1sTjmNxviFTwYAlklgpD-YVFF-HMbYwtvM_aem_FWMSrtulobSxWwcXy9QXmw

Bakgrunn

Det er nå lagt frem et representantforslag 3S (2026-2027) fra Fremskrittspartiet om å redusere bompengebelastningen på E39 Mandal – Kristiansand.

Det er gitt en frist for å gi innspill til samferdselskomiteen innen 20. oktober.

Saksopplysninger

Fylkesordfører anbefaler at fylkestinget i Agder gir sin tilslutning til representantforslaget om en prøveperiode med halvert bompengetakst på stekningen E39 Kristiansand – Mandal og at det er en prøveperiode på 12 måneder for å kartlegge endringer i kjøremønster mellom sideveg og ny E39. Jeg er også enig i at det ikke skal etableres sidevegsbom på sideveg.

Agder fylkeskommune kan likevel ikke som garantist akseptere en høyere risiko i prosjektet. Dersom prosjektet ikke tilføres, økte statlige bevilgninger er det betydelig usikkerhet knyttet til bompengeselskapets økonomi og eventuell restgjeld etter innkrevingsperioden på 20 år (15 + 5 år). Vegdirektoratets rapport, fra oktober 2026, viser at det kun er i det mest optimistiske scenarioet at bompengeopplegget kan gå i balanse med dagens takstnivå. I de øvrige scenarioene anslås en restgjeld på mellom 44 millioner kroner og 10,2 milliarder kroner som da Agder fylkeskommune er garantist for. I disse beregningene er det kun lagt inn årlig takstjustering etter KPI.

Fylkestinget vedtok 5. mai 2026 om å be «om at Stortinget over sine årlige budsjetter bevilger mer midler til nedbetaling av gjeld snarest. Dette med mål om å redusere totalkostnaden i prosjektet. Agder fylkesting påpeker urimeligheten i at fylkeskommunen skal sitte med garantiansvar for en statlig veistrekning, og mener at staten bør overta garantiansvaret for sine veier», jf. sak 17/26.

Vurderinger

Dersom det skal gjennomføres et pilotprosjekt med halvering av bompengetaksten må inntektsbortfall kompenseres fylt ut av staten.

Økonomien i prosjektet er svak og nye beregninger som er gjort viser en høy risiko for at det er restgjeld i prosjektet etter 20 år. I helhetlig gjennomgang av Vegdirektoratet om bompengeprojektet viser at et redusert takstnivå alene ikke kan finansieres gjennom forventet trafikkvekst alene. Dersom takstene skal reduseres, må inntektsbortfallet tilføres nye penger.

Tidligere beregninger fra Ferde viser at en halvering av bomtakstene i ett år vil gi et inntektsbortfall på cirka 200 millioner kroner. I et prosjekt med svak økonomi vil det få en svært negativ effekt med renters rente. Vegdirektoratet beregnet at et tap på 100 mill. kr i 2027 vil øke til 300-500 mill. kr i 2051 (15+5 år etter siste bomstasjon har åpnet). Dersom det vedtas på stortinget halvering av takst, uten at dette kompenseres økonomisk, kan vi forvente opp mot 1 mrd. kroner i økt restgjeld etter 20 års innkreving.

Jeg mener at Stortinget bør gå inn som garantist for hele beløpet for bompengeselskapet gjeld. Det er urimelig å vedta høyere risiko for Agder fylkeskommune uten at det er en statlig løsning for hvordan det skal finansieres. Fylkesting har også påpekt urimeligheten i at fylkeskommunen skal sitte med garantiansvar for en statlig veistrekning, og mener at staten bør overta garantiansvaret for sine veier.

Etter min vurdering har bompengeprojektets økonomi blitt svekket som følge av regjeringens og stortingsflertallets underfinansiering av Nye Veier, som har gitt en dårligere fremdrift og en mer fragmentert utbygging enn forutsatt.

Konklusjon

Jeg anbefaler at fylkestinget gir sin tilslutning til representantforslaget et tilleggsforslag med forutsetning om at staten finansierer hele inntektsbortfallet som påføres bompengeprojektet som følge av prøveprosjektet.

Representantforslaget er gjengitt under.

Representantforslaget:

1. Stortinget ber regjeringen om at det gjennomføres en prøveperiode på 12 måneder med halvert bompengetakst på strekningen E39 Mandal–Kristiansand med oppstart fra senest 1. januar 2027. I prøveperioden skal endringer i kjøremønster mellom gammel og ny E39 kartlegges.
2. Stortinget ber regjeringen legge til grunn at det ikke skal innføres bompenger på gammel E39 mellom Kristiansand og Mandal.

Det anmodes videre om at staten bør ta garantiansvar for bompengeselskapet gjeld.

Kristiansand, 19.10.2026

Arne Thomassen
fylkesordfører